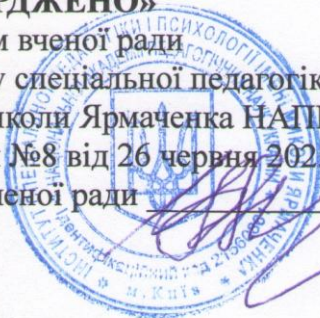

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Рішенням вченої ради
Інституту спеціальної педагогіки і психології
імені Миколи Ярмаченка НАПН України
протокол №8 від 26 червня 2025 року
Голова вченої ради В.В.Засенко

Спеціальність	С4 Психологія
Освітня програма	Спеціальна психологія
Освітня кваліфікація	Доктор філософії

Шифр дисципліни	ППІ
Назва дисципліни	Теоретико-методологічні основи сучасної спеціальної психології
Навчальний рік	2025-2026
Кількість кредитів ЄКТС (годин)	2 кредити (60 годин)
Статус	Обов'язкова дисципліна
Короткий опис дисципліни	Мета є ознайомлення аспірантів з сучасними теоретико-методологічними проблемами спеціальної психології як одного з напрямів психологічного знання та практики психологічного супроводу осіб із особливими освітніми потребами.

Пререквізити

Викладачі

Омельченко І.М.

Контакти

Тел +380970848103

Em

ail iraomel210781@ukr.net

Час для консультацій

Вівторок та четвер, 12:00-13:00

Мета курсу	-	ознайомлення аспірантів з сучасними теоретико-методологічними проблемами наукового осягнення дійсності на основі осмислення закономірностей і тенденцій розвитку спеціальної психології як науки та логіки надання психологічного супроводу особистості з особливими освітніми потребами.
-------------------	---	---

Завдання курсу

1.	Визначати основні тенденції історичного розвитку спеціальної психології як науки (об'єкт, предмет, завдання і методи, принципи).
2.	Пояснювати генезу особистості з особливими освітніми потребами з точки зору медичної і психологічної парадигм.
3.	Аналізувати та класифікувати особливості становлення особистості особи з ООП в умовах депривації.
4.	Запропонувати шляхи оптимізації розвитку депривованої особистості.

Загальні компетентності

ЗК 1.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 2.	Здатність працювати в міжнародному контексті.
ЗК3.	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК 4.	Здатність розв'язувати комплексні проблеми психології на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК1	Здатність виокремлювати, систематизувати та прогнозувати актуальні психологічні проблеми, чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження.
СК2	Здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у психології та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках, та забезпечувати якість виконуваних досліджень.

СК3	Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти в сфері психології та дотичні до неї міждисциплінарні проекти, лідерство та відповідальність під час їх реалізації; забезпечувати дотримання прав інтелектуальної власності.
СК4	Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті.
СК5	Здатність оцінювати рівень власної фахової компетентності, саморозвиватися і самовдосконалюватися протягом життя, підвищувати професійну кваліфікацію, бути професійно мобільним.
СК6	Здатність застосовувати нові технології та інструменти, сучасні цифрові технології, бази даних та інші ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та викладацькій діяльності.
СК7	Уміння толерувати невизначеність і доводити унікальність власного наукового пошуку в умовах інформаційного / цифрового суспільства.
СК8	Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію, яка стосується роботи з особами з інвалідністю, особами, що потенційно можуть належати до цієї групи або ж особами з груп ризику, з різних джерел.
СК9	Здатність адаптувати методи дослідження, організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову) особам з особливими потребами, у тому числі з інвалідністю, особам, що потенційно можуть належати до цієї групи, особами з груп ризику або ж членам їхніх сімей та опікунам.
СК10	Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.
СК11	Здатність проводити вивчення психічної діяльності людини в нетипових, складних та екстремальних умовах, здійснювати психологічне забезпечення професійної діяльності фахівців.
СК12	Здатність створювати належний психологічний клімат в групі; виявляти шляхи оптимізації управління освітнім процесом та створювати умови для їх реалізації; формувати психологічну готовність майбутніх фахівців до виконання ними

своїх професійних обов'язків.

Програмні результати навчання

РН1.	Мати передові концептуальні та методологічні знання щодо обраної для дослідження проблеми у сфері психології (зокрема і спеціальної психології) / на межі предметних галузей, а також дослідницькі уміння, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з психології.
РН2.	Розуміти загальні принципи та методи психології, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері психології (зокрема і спеціальної психології) та у викладацькій практиці.
РН3.	Виокремлювати, систематизувати, розв'язувати, критично осмислювати та прогнозувати значущі психологічні проблеми, формулювати і перевіряти гіпотези, визначати чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості (зокрема і в осіб з порушеннями розвитку), груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження.
РН4.	Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з психології та дотичних міждисциплінарних напрямів із дотриманням норм професійної і академічної етики.
РН5.	Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, статистичні методи аналізу даних, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи, розробляти інноваційні дослідницькі методики у сфері психології, перевіряти їх ефективність.
РН6.	Критично і системно оцінювати результати власної науково-дослідної роботи і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми, визначати перспективи подальших наукових розвідок.
РН7.	Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проєкти у сфері психології (зокрема і спеціальної психології), які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні проблеми психології з урахуванням соціальних,

	економічних, етичних і правових аспектів.
РН8.	Визначати свої професійні можливості та завдання підвищення професійної кваліфікації й професійної мобільності.
РН9.	Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми психології державною та іноземною мовами, готувати результати досліджень у вигляді наукових публікацій.
РН10.	Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері психології, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосувати ефективні методики викладання навчальних дисциплін.

Програма дисципліни	
Тема 1	Год. ТЕОРІЯ І МЕТОДОЛОГІЯ СПЕЦІАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ
	Спеціальна психологія на сучасному історичному етапі. 2 Нова парадигма спеціальної психології. (л) Предмет і міжпредметні зв'язки спеціальної психології. 2 Завдання і методи спеціальної психології. (п) Загальні принципи спеціальної психології. Пояснювальні принципи спеціальної психології
Тема 2	ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ДИЗОНТОГЕНЕЗУ ОСОБИСТОСТІ З ПОЗИЦІЙ МЕДИЧНОЇ ПАРАДИГМИ
	Визначення норми розвитку як міждисциплінарна проблема. 2 Загальні закономірності психічного розвитку в онтогенезі/дизонтогенезі. (л) Уявлення про «дефект» та його структуру в спеціальній психології. 2 (п)
Тема 3	ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ДИЗОНТОГЕНЕЗУ ОСОБИСТОСТІ З ПОЗИЦІЙ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПАРАДИГМИ
	Потреби як головний рушій розвитку особистості та їх депривація. 2 (л) Фактори, які зумовлюють депривацію потреб особистості. 2 Погляд на особистість через психологічні категорії «благополуччя/неблагополуччя». (п)
Тема 4	ОСОБИСТІСТЬ В УМОВАХ ДЕПРИВАЦІЇ
	Особистість в умовах зорової депривації. Дошкільний вік. Шкільний вік. Дорослий вік. Особистість в умовах слухової депривації. Дошкільний вік. Шкільний вік. Дорослий вік. Особистість в умовах психічної депривації. Дошкільний вік. Шкільний вік. Дорослий вік. 2 (л) Особистість в умовах когнітивної депривації. Дошкільний вік. Шкільний вік. 7 (п) Особистість в умовах комунікативної депривації. Дошкільний вік. Шкільний вік. Дорослий вік. Особистість в умовах рухової депривації. Дошкільний вік. Шкільний вік. Дорослий вік. Особистість в умовах соціальної депривації. Дошкільний вік. Шкільний вік. Дорослий вік.

Тема 5	ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ РОЗВИТКУ ДЕПРИВОВАНОЇ ОСОБИСТОСТІ
	Компенсація, реабілітація і корекція як важливі наукові категорії спеціальної психології. 2 (л) Зовнішні та внутрішні ресурси як джерело позитивних особистісних змін. 2 (п) Психологічний супровід як сучасна технологія оптимізації розвитку депривованої особистості

План						
Семестр, тиждень, заняття (дата)	Тема, План заняття	Аудиторні заняття		Самостійна Робота		
		Форма	Год	Завдання	Год	
Заняття 1	Модуль1. Теоретико-методологічні основи сучасної спеціальної психології					
	Теорія і методологія спеціальної психології. Спеціальна психологія на сучасному історичному етапі. Нова парадигма спеціальної психології. Предмет і міжпредметні зв'язки спеціальної психології. Завдання і методи спеціальної психології.	Лекції Практичне	2 2	Загальні принципи спеціальної психології. Пояснювальні принципи спеціальної психології.	5	
Заняття 2	Модуль2. Медична та психологічна парадигми в дискурсі дизонтогенезу					
	Теоретико-методологічні проблеми дизонтогенезу особистості з позицій медичної парадигми. Визначення норми розвитку як міждисциплінарна проблема. Уявлення про «дефект» та його структуру в спеціальній психології.	Лекції Практичне	2 2	Загальні закономірності психічного розвитку в онтогенезі/дизонтогенезі.	4	
Заняття 3	Теоретико-методологічні проблеми дизонтогенезу особистості з позицій психологічної парадигми. Потреби як головний рушій розвитку особистості та їх депривація. Фактори, які зумовлюють депривацію потреб особистості.	Лекції	2	Погляд на особистість через психологічні категорії «благополуччя/неблагополуччя».	3	
		Практичне	2			
Заняття 4	Модуль3. Особистість при різних видах депривації					
	Особистість в умовах зорової і слухової депривації. Дошкільний вік. Шкільний вік. Дорослий вік.	Лекції Практичне	2 2	Особистість в умовах зорової депривації. Дорослий вік. Особистість в умовах слухової депривації. Дорослий вік.	3	

Заняття 5	Особистість в умовах психічної депривації. Дошкільний вік. Шкільний вік.	Практичне	2	Дорослий вік.	3
Заняття 6	Особистість в умовах когнітивної депривації. Дошкільний вік. Шкільний вік.	Практичне	2	-	-
Заняття 7	Особистість в умовах комунікативної депривації. Дошкільний вік. Шкільний вік.	Практичне	2	Дорослий вік.	3
Заняття 8	Особистість в умовах рухової депривації. Дошкільний вік. Шкільний вік.	Практичне	2	Дорослий вік.	3

Заняття 9	Особистість в умовах соціальної депривації. Дошкільний вік. Шкільний вік.	Практичне 2	Дорослий вік.	3
Модуль 4. Оптимізація розвитку депривованої особистості				
Заняття 10	Шляхи оптимізації розвитку депривованої особистості. Компенсація, реабілітація і корекція як важливі наукові категорії спеціальної психології. Психологічний супровід як сучасна технологія оптимізації розвитку депривованої особистості	Лекції 2 Практичне 2	Зовнішні та внутрішні ресурси як джерело позитивних особистісних змін.	3

Індивідуальні завдання та підсумковий контроль

Завдання

Особливості виконання та вимоги

Розробити діагностично-корекційну програму за однією з тем (вік і категорію осіб з ОПП обираєте в залежності від тематики вашого дослідження).

Особистість в умовах зорової депривації. Дошкільний вік.

Шкільний вік. Дорослий вік.

Особистість в умовах слухової депривації. Дошкільний вік.

Шкільний вік. Дорослий вік.

Особистість в умовах психічної депривації. Дошкільний вік.

Шкільний вік. Дорослий вік.

Особистість в умовах когнітивної депривації. Дошкільний вік.

Шкільний вік.

Особистість в умовах комунікативної депривації.

Дошкільний вік. Шкільний вік.

Дорослий вік.

Особистість в умовах рухової депривації. Дошкільний вік.

Шкільний вік. Дорослий вік.

Особистість в умовах **соціальної** депривації. Дошкільний вік.

Шкільний вік. Дорослий вік.

Перечисліть головні проблеми психологічного супроводу та головних проблем психологічного супроводу та напрями його оптимізації для осіб з особливими освітніми потребами. Написати есе на 3 сторінки, у формі роздумів щодо категорію та вік осіб з ООП виходячи з проблематики власного дослідження. Можна конкретизувати.

Підсумковий контроль (тест)

1. Виникнення спеціальної психології (від грец. *specialis* – особливий, своєрідний) як самостійної галузі психологічної науки й практики можна віднести:
А) до 50-х рр. XX сторіччя; Б) до 60-х рр. XX сторіччя; В) до 70-х рр. XX сторіччя?
2. Відповідно до класифікації українського психолога Ю. Трофімова, спеціальна психологія є одним із напрямків науково-прикладної психології й визначається автором як психологія аномального

розвитку, що включає такі дисципліни –

А) патопсихологія,	олігофренопсихологія,
сурдопсихологія,	тифлопсихологія;
Б) олігофренопсихологія,	сурдопсихологія,
тифлопсихологія,	логопсихологія,
ортопсихологія;	В) патопсихологія,
олігофренопсихологія,	сурдопсихологія,
тифлопсихологія,	логопсихологія,
ортопсихологія?	

3. До основних методів дослідження у спеціальній психології належать:

А) вивчення документації, вивчення продуктів діяльності, опитування (бесіда, анкетування), тестування; Б) психодіагностичні методики; В) спостереження, експеримент?

4. В якості основних принципів, які необхідні для розуміння головних закономірностей онтогенезу особистості, ми визначаємо наступні:

А) принцип взаємодії; принцип розвитку; принцип детермінізму; принцип системності; принцип активності; принцип суб'єктності; Б) принцип детермінізму; принцип системності; В) принцип дизонтогенезу особистості; принцип поліфакторної депривації особистісних потреб; принцип виснаження особистісних ресурсів; принцип негативного функціонування особистості; принцип віктимізації особистості; принцип редукції діяльності; принцип дефіциту особистісного досвіду; принцип фрустрації особистості; принцип невротизації особистості; принцип психологічної інвалідизації особистості?

5. В якості пояснювальних принципів, що необхідні для розуміння предмету спеціальної психології, В. Кобильченко та І. Омельченко означають наступні:

А) принцип взаємодії; принцип розвитку; принцип детермінізму; принцип системності; принцип активності; принцип суб'єктності; Б) принцип детермінізму; принцип системності; В) принцип дизонтогенезу особистості; принцип поліфакторної депривації особистісних потреб; принцип виснаження особистісних ресурсів; принцип негативного функціонування особистості; принцип віктимізації особистості; принцип редукції діяльності; принцип дефіциту особистісного досвіду; принцип фрустрації особистості; принцип невротизації особистості; принцип психологічної інвалідизації особистості?

6. Який із принципів описує й пояснює основні види зв'язку між різними сторонами психіки та особистості в цілому:
А) принцип активності; Б) принцип системності; В) принцип детермінізму?
7. Ідея про позбавлення або обмеження людини в певних життєво важливих потребах упродовж певного часу знаходиться в основі принципу:
А) фрустрації особистості; становлення сучасної концепції холізму; Б) психологічної інвалідації особистості; В) поліфакторної депривації особистісних потреб?
8. Ідея про життєві опори, які перебувають у розпорядженні людини й дозволяють їй забезпечувати свої основні потреби знаходиться в основі принципу:
А) поліфакторної депривації особистісних потреб; Б) виснаження особистісних ресурсів; В) поліфакторної депривації особистісних потреб?
9. Ідея про «вивчену безпорадність», що являє собою відмову від активності, якщо попередні ситуації були невідконтрольні суб'єкту і всі його зусилля ні до чого не приводили знаходиться в основі принципу:
А) поліфакторної депривації особистісних потреб; Б) виснаження особистісних ресурсів; В) віктимізації особистості?
10. Певний рівень розвитку суб'єкта, і в той же час – його процес і результат, це:
А) соціально-психологічний норматив; Б) норма розвитку; В) онтегенетичний розвиток?
11. Своєчасне поступальне формування функцій в умовах «ідеальної» детермінації їх внутрішніми (генетичними) законами й настільки ж «ідеальним» впливом зовнішніх факторів, у які, природно, включається настільки ж «ідеальне» присвоєння людського досвіду, це:
А) «програма розвитку»; Б) ідеальний онтогенез; В) соціально-психологічний норматив?
12. Зазначений підхід до оцінки норми розвитку своїм корінням сягає екзистенціально-гуманістичної традиції в психології:
А) Психолог, що керується у своїй професійній діяльності такими уявленнями, акцентує увагу на клінічній картині дефекту. Б) Нормальним в цьому випадку вважається такий розвиток, коли

- психічні функції й властивості особистості відповідають середньостатистичному стандарту розвитку в даному віці; В) Керуючись даним типом уявлень про норму психічного розвитку, психолог всі свої зусилля направляє на прийняття людини в її специфічності?
13. Даний підхід у найбільшій мірі властивий пострадянській спеціальній психології й у своїй основі містить позиції культурно-історичного й діяльнісного підходів, він розглядає норму розвитку як:
- А) соціокультурний ідеал (еталон); Б) клінічна структура порушення; В) соціально-психологічний норматив?
14. Уявлення про неповторність шляху розвитку кожної людини, а також про те, що будь яке порушення можна вважати відхиленням тільки у зіставленні з індивідуальним трендом (тенденцією, спрямованістю) розвитку кожної людини:
- А) соціокультурний ідеал (еталон); Б) поняття функціональної норми; В) соціально-психологічний норматив?
15. Дивергентність-конвергентність перебігу розвитку – диференціація й підвищення розмаїтості психічних функцій, з одного боку, і їхня інтеграція, згортання – з іншого належать до:
- А) загальних закономірностей психічного розвитку; Б) специфічних закономірностей психічного розвитку?
16. Ця закономірність віддзеркалює порушення в роботі свідомості, розвиток якої передбачає оволодіння знаково-символічними засобами, що проявляється в недорозвиненні свідомості сприймання, розумової операції узагальнення, довільної й вольової регуляції діяльності, словесно-логічного мислення й т. ін.:
- А) зниження пізнавальної активності (мотивації); Б) порушення прийому, переробки, збереження й відтворення інформації, зниження їхньої швидкості; В) порушення словесного опосередкування?
17. Ретардація, це :
- А) уповільнення або стійке психічне недорозвинення; Б) нерівномірний, дисгармонійний розвиток;
18. Дефіцитарний розвиток, це:
- А) диспропорційний розвиток при вираженому відставанні соціально-психічної зрілості з боку

- емоційно-вольової сфери психіки;
Б) дизонтогенез в умовах важких порушень аналізаторних систем і важких хронічних соматичних хвороб; В) порушення психічної діяльності внаслідок ушкодження тієї або іншої структури головного мозку?
19. Ретардація й акселерація знаходяться в основі:
А) асинхронії розвитку; Б) дефіцитарного розвитку?
20. В Україні наразі досить поширеними стали терміни, які зустрічаються як у мас-медіа, так і в науково-методичній літературі:
А) «діти групи ризику», «діти з обмеженими можливостями», «діти з обмеженими можливостями здоров'я», «діти, що погано адаптуються»; Б) «діти з особливими потребами», «діти із особливими навчальними (освітніми) потребами» і, навіть, «особливі діти»?
21. Що є джерелом особистісної активності:
А) ресурси особистості; Б) потреби особистості?
22. Потреби, які можуть бути задоволені лише засобами суспільства, та потреби, які можуть бути задоволені людиною самотійно, це :
А) потреби залежно від засобу їх задоволення;
Б) потреби за першочерговістю їх задоволення?
23. До якого виду належать потреби в самоствердженні, спілкуванні, різних досягненнях, дружбі, коханні, знаннях, саморозвитку, творчості, самовираженні:
А) до первинних; Б) до вторинних; В) до третинних?
24. Хто з дослідників стверджує, що депривація набуває окремого наукового статусу насамперед через деструктивний вплив на всю систему соціально-психологічного буття людей, які зазнають її нівеляційного впливу. Серед різнотипних чинників, обмежуючих повноцінний розвиток, якраз психічна депривація чи не найбільшою мірою гальмує перебіг особистісного становлення, забарвлюючи його дискомфорними й девіантними сегментами:
А) С. Максименка; Б) І. Беха;
В) Я. Гошовського?
25. Хто з дослідників виділяє шість складових феномену психологічного благополуччя: самоприйняття (прийняття себе), готовність підтримувати позитивні відносини з навколишніми,

- автономність, екологічну майстерність (керування навколишнім середовищем), наявність мети в житті, особистісний ріст (індивідуальне самовдосконалення):
А) С. Ryff; Б) R. Ryan та Е. Deci;
В) Я. Гошовський?
26. Коли ослаблення зору одного ока компенсується роботою іншого, це приклад
А) Внутрішньосистемної компенсації;
Б) Міжсистемної компенсації?
27. Коли обмеження здатності розпізнавання мовлення через зниження слуху компенсуються опорою на зоровий аналізатор (читання по губах, жестикуляція), це приклад:
А) Внутрішньосистемної компенсації;
Б) Міжсистемної компенсації?
28. Профілактика можливих порушень на ранніх стадіях розвитку дитини, а також робота з дітьми з особливими потребами (інвалідами з дитинства), це:
А) Реабілітація; Б) Абілітація; В) Корекція?
29. Корекція: пізнавальної сфери; афективно-вольової сфери; особистості; поведінки; міжособистісних стосунків: внутрішньогрупових стосунків, дитячо-батьківських стосунків, це:
А) Корекція за формою роботи; Б) Корекція за характером корекційних впливів; В) Корекція за змістом?
30. Хто з дослідників розглядає психологічний супровід з позицій інтегративної парадигми як окрему психологічну технологію:
А) Вадим Кобильченко; Б) Віталій Панок;
В) Сергій Максименко?

Оцінювання навчальних досягнень	
Вид роботи	%
Відвідування аудиторних занять	20
Відповіді на запитання під час аудиторних занять	30
Індивідуальне завдання 1	10
Індивідуальне завдання 2	10
Підсумковий контроль (тест)	30
Всього	100

Шкали оцінювання			
Бальна	ECTS	Національна	Заліків
90-100	A	Відмінно	Зараховано
80-89	B	Добре	
70-79	C		
66-69	D	Задовільно	
60-65	E		
35-59	FX	Незадовільно - з можливістю повторного виконання завдань	Не зараховано - з можливістю повторного виконання завдань
0-34	F	Незадовільно - з повторним вивченням дисципліни	Не зараховано - з повторним вивченням дисципліни

Додаткові бали	
Вид роботи та вимоги	Бал за стобальною шкалою
1. Визначити у своєму дослідженні зі спеціальної психології теоретико-методологічні підгрунтя дослідження в контексті поступу наукових парадигм в спеціальній психології.	10
2. Проаналізувати в контексті пояснювальних принципів сучасної спеціальної психології потрактування власної теми дослідження.	10
3. Проаналізуйте в контексті власного дослідження зі спеціальної психології потреби осіб з ООП в залежності від виду депривації.	10

Основна (обов'язкова) література	
- Астремська І. В. Супервізія: профілактика та корекція емоційного вигорання працівників професій допомоги: монографія. Миколаїв: ФОП Швець В.М., 2023. 328 с. - Бочелюк В.Й., Турубарова А.В. Психологія людини з обмеженими можливостями. Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2011. 264 с. URL: https://westudents.com.ua/knigi/528-psiologiya-lyudini-z-obmejenimi-mojlivostyami-bochelyuk-vy.html - Варій М.Й. Психологія особистості: навч. пос. К.: Центр учбової літератури, 2008. 592 с. - Вовченко О.А. Концептуалізація феномену емоційного інтелекту підлітків з порушеннями інтелектуального розвитку: Монографія (одноосібна). Київ: ПП «ЮНІСОФТ», 2021. 450 с. - Гладченко І.В., Супрун М.О., Висоцька А.В. Соціалізація дитини з обмеженими розумовими можливостями в сучасному освітньому вимірі. Навчально-методичний посібник. К., 2014. 214 с. - Гончарук Н.М. Теоретичні та методологічні засади психологічного регулювання комунікації у підлітків із порушеннями інтелекту : монографія. Київ: Наша друкарня, 2021. 350 с. - Гошовський Я. Ресоціалізація депривованої особистості: монографія. Дрогобич: Коло, 2008. 480 с. - Дегтяренко Т.М. Науково-методичні основи управління системою корекційно-реабілітаційної допомоги: монографія. Суми, СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2010. 260 с. - Дефектологічний словник: навч. посіб. за ред. В.І. Бондаря, В.М. Синьова. К.: «МП Леся», 2011. 528 с. - Енциклопедія освіти. АПН України; [голов. ред. В. Г. Кремень]. – К. : Юрінком Інтер, 2008. 1040 с. - Клопота Є.А. Психологічні основи інтеграції в суспільство осіб з вадами зору: монографія. Запоріжжя: ЗНУ, 2014. 428 с. - Клопота Є.А. Психологічні основи формування самосвідомості молоді з глибокими порушеннями зору: монографія. Запоріжжя, 2018. 176 с. - Клопота Є.А. Тренінг самопізнання та саморозвитку: навчальний посібник під грифом МОН України. Запоріжжя : ЗНУ, 2013. 208 с. - Кобильченко В.В. Інтегративна парадигма як теоретико-методологічний орієнтир сучасної спеціальної психології. Особлива дитина: навчання і виховання. 2016. №4. С. 14–23. - Кобильченко В.В. Психологічний супровід дітей дошкільного віку з порушеннями зору: монографія. Полтава: ТОВ «Фірма «Техсервіс», 2015. 205 с. - Кобильченко В.В. Психолого-педагогічна корекція спілкування слабозорих підлітків: науково-методичний посібник. К.: Актуальна освіта, 2006. 102 с. - Кобильченко В.В. Соціально-психологічні основи розвитку та корекції особистості підлітка в нормі і при патології зору: монографія. К.: Освіта України, 2010. 552 с. - Кобильченко В.В. Спеціальна психологія на сучасному історичному етапі: пошук власної наукової ідентичності. Педагогіка і психологія. 2016. №2. С. 64–70. - Кобильченко В.В. Теоретичні основи психолого-педагогічного супроводу молодших	

- школярів з порушеннями зору: монографія. Полтава: ТОВ «Фірма «Техсервіс», 2017. 367 с.
20. Кобильченко В.В., Омельченко І.М. Спеціальна психологія: підручник / Вадим Кобильченко, Ірина Омельченко. – Київ : ВЦ «Академія», 2020. – 224 с. – (Серія «Альма-матер»).
21. Колупасєва А.А., Таранченко О.М. Інклюзивна освіта: від основ до практики»: монографія. Київ, 2014.
22. Колупасєва А.А., Таранченко О.М. Педагогічні технології інклюзивного навчання: навч.-метод. посібник. К.: Видавничка група «Атопол», 2015. 136 с.
23. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: Бібліотека з освітньої політики / Під заг. ред. О. В.Овчарук. – К. : “К.І.С.”, 2004. 112 с.
24. Конопляста С.Ю. Розвиток дітей із вродженими незрозуміннями губи та піднебіння. Теорія та практика: монографія. Київ: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2008. 212 с.
25. Конопляста С.Ю., Сак Т.В. Логопсихологія: навч. посіб.; за ред. М.К.Шеремет. К.: Знання, 2009. 293 с.
26. Кульбіда С.В. Статус глухої людини в соціумі: особистість чи стигматизований індивід? Молодь в умовах нової соціальної перспективи: Збірка наукових праць. Вип. 16. Київ, 18 травня 2017 року. К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2017. С. 477–488.
27. Логопедія: Підручник. [Шеремет М.К., Тарасун В.В., Конопляста С.Ю. та ін.]; К.: Видавничий Дім «Слово», 2010. 376 с.
28. Максименко С.Д. Генеза здійснення особистості. К.: КММ, 2006. 240 с.
29. Максименко С.Д. Персоногенез як онтопсихологічна трансформація нужди. Психологія особистості. 2010. № 6. С. 6–10.
30. Мартиненко І.В. Логопсихологія: курс лекцій. Навчальний посібник. 2 вид., виправл. і доповн. К. : ДІА, 2016. 116 с.
31. На допомогу батькам: діти з особливими потребами під час криз : навчально-методичний посібник / Л.І. Прохоренко, О.В. Орлов, Н.А. Ярмола, Т.М. Костенко / за ред. Л.І. Прохоренко. – Київ : Наша друкарня, 2021. – 160 с. <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/740161/>
32. Омельченко І.М. Комунікативна діяльність дошкільників із затримкою психічного розвитку: теорія і феноменологія: монографія. Полтава: ТОВ «Фірма «Техсервіс», 2018. 498 с.
33. Омельченко І.М. Психолого-педагогічні основи діагностики і формування комунікативної діяльності у дітей дошкільного віку із затримкою психічного розвитку: навчально-методичний посібник. Полтава: ТОВ «Фірма «Техсервіс», 2015. 185 с.
34. Омельченко І.М. Сутнісні модуси категорії «комунікативна діяльність» у дискурсі постнекласичної психології. Психологія і особистість. 2017. № 1 (11). С. 25–40.
35. Омельченко І.М. Технологія формування спілкування дітей із затримкою психічного розвитку: навчально-методичний посібник. Полтава: ТОВ «Фірма «Техсервіс», 2017. 133 с.
36. Островська К.О. Аутизм: проблеми психологічної допомоги. Навчальний посібник, 2006. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка. 110 с.
37. Островська К.О., Островський І.П., Сайко Х.Я. Особливості профорієнтації підлітків з аутизмом. Проблеми сучасної психології. 2018. Вип. 39. С. 206–220.
38. Оцінка потреб дитини: Соціальна педагогіка: мала енциклопедія. За заг.ред. Зверєвої І.Д. К.: Центр навч. літ-ри, 2008. С.163–165.
39. Пахомова Н.Г., Кононова М.М. Спеціальна психологія. Полтава: АСМІ, 2015. 389 с.
40. Проскурняк О.І. Психологія комунікативної діяльності розумово відсталих школярів: монографія. Харків:Індустрія, 2014. 352 с.
41. Прохоренко Л.І. Психологія саморегуляції школярів із затримкою психічного розвитку: монографія. Чернівці: Букрек, 2016. 464 с.
42. Прохоренко Леся. (2023). Психологія когнітивних порушень у дітей : монографія. Бориспіль : ФОП «Вигнан О.С.», 130 с. ISBN 978-617-7979-11-0; <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/740080/>
- Романенко О.В. Антиципація в структурі психічної діяльності дітей з церебральним паралічем: монографія. Київ: О. Т. Ростунов, 2012. 328 с.
43. Синьов В.М., Матвеева М.П., Хохліна О.П. Психологія розумово відсталої дитини: підруч. К.: Знання, 2008. 359 с.
44. Синьова Є.П. Особливості розвитку та виховання особистості при глибоких порушеннях

- зору: монографія. К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2012. 442 с.
45. Синьова Є.П. Тифлопсихологія. Психологічні особливості людей з глибокими порушеннями зору: підруч. К.: Знання, 2008. 365 с.
46. Синьова Є.П., Федоренко С.В. Тифлопедагогіка: підруч. К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2009. 325 с.
47. Скрипник Т.В. Моделювання шкільної ситуації як засіб підготовки до навчання дітей з аутизмом: науково-методичний посібник. К.: Педагогічна думка. 2008. 104 с.
48. Скрипник Т.В. Феноменологія аутизму. К.: Видавництво «Фенікс», 2010. 388 с.
49. Спеціальна педагогіка і психологія : сучас. термінол. словник / за ред. Л. Прохоренко, В. Засенка. – Київ : Генеза., 2024. – 272 с.
50. Супрун Д.М. Професійна підготовка психологів в галузі спеціальної освіти: монографія. К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2017. 392 с.
51. Татьянчикова І.В. Соціалізація дітей з порушеннями інтелектуального розвитку: моногр. Слов'янськ: Вид-во Б.І. Маторіна, 2014. 381 с.
52. Шевцов А. Г. Сучасні проблеми освіти і професійної реабілітації людей з вадами здоров'я: монографія. К. : Соцінформ, 2004. 200 с.
53. Шевцов А.Г. Методичні основи організації соціальної реабілітації дітей з вадами здоров'я: монографія. К.: НТІ „Інститут соціальної політики”, 2004. 240 с.
54. Шевцов А.Г. Освітні основи реабілітології: монографія. К.: МП Леся, 2009. 484 с.
55. Шульженко Д.І. Основи психологічної корекції аутистичних порушень у дітей: монографія. К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2009. 385 с.
56. Яковлева С.Д. Особливості прояву психофізіологічних функцій у дітей з вадами розвитку: монографія. Херсон: ПП Вишемирський В.С., 2013. 352 с.
57. Ball D.W. The definition of the situation // Theory of Social Behavior. 1972. № 2. P. 61–82.
58. Bradburn N. The Structure of Psychological well-being. Chicago: Aldene Pub, 1969. 320 p.
59. Kobylchenko Vadym. Personal well-being as theoretical construct. TEKA-Archives of the Commission of Medical Sciences, Polish Academy of Sciences Branch in Lublin. Lublin: Towarzystwo Wydawnictw Naukowych LIBROPOLIS, 2014. Vol. 2. №1. P. 9–13.
60. Omelchenko I. The «I-the other» («I-the other self») relation in the deliberated communicative activity genesis. Annales Universitatis Mariae Curie-Sklodowska, sectio N – Educatio Nova. 2017. Vol. II. №2. P. 217–228.
61. Ryan R. M., Deci E.L. On happiness and human potentials: a review of research on hedonic and eudaimonic well-being // Annual Review of Psychology. 2001. Vol. 52. P. 141–166.
62. Ryff C. D. Psychological well-being in adult life // Current Directions in Psychological Science. 1995. Vol. 4. P. 99–104.

Додаткова література та інші джерела інформації

1. Бевз Г., Дорошенко О. Вплив деприваційних чинників на психічний розвиток дитини. Проблеми загальної та педагогічної психології: збірник наукових праць Інституту психології ім. Г.С. Костюка АПН України. К.: 2003, Т.V, ч.5. С. 25–34.
2. Данілавічюте, Е. (2024). Сучасне нейро-психо-лінгво-синергетичне підґрунтя організації логопедичного супроводу осіб з особливими мовленнєвими потребами (вітчизняна концепція нейрологопедії). *Особлива дитина: навчання і виховання*, 116(4), 8-29. <https://doi.org/10.33189/ectu.v116i4.193>
3. Душка, А., & Міронова, В. (2024). Основні підходи реабілітації сімей, що виховують дітей з особливими освітніми потребами. *Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови.*, 2(23), 35-46. <https://doi.org/10.33189/epsn.v2i23.229>
4. Кобильченко В. В. Психіка та її розвиток у психологічних законах і закономірностях. *Особлива дитина: навчання і виховання*. 2016. №1. С. 7-14.

5. Кобильченко В. В. Спеціальна психологія на сучасному історичному етапі: пошук власної наукової ідентичності. Педагогіка і психологія. 2016. №2. С. 64-70.
6. Кобильченко В.В., Омельченко І.М. Внесок Інституту спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України у розвиток теорії і практики спеціальної психології. Психологія і особистість. 2023. №2 (24). С. 304-317. DOI: <https://doi.org/10.33989/2226-4078.2023.2.288317> URL: <http://psychpersonality.pnpu.edu.ua/article/view/288317>
7. Омельченко І.М. (2024). Пояснювальні принципи спеціальної психології. Спеціальна педагогіка і психологія : сучас. термінол. словник / за ред. Л. Прохоренко, В. Засенка. – Київ : Генеза С. 174-175.
8. Омельченко І.М. (2024). Предмет спеціальної психології. Спеціальна педагогіка і психологія : сучас. термінол. словник / за ред. Л. Прохоренко, В. Засенка. – Київ : Генеза С. 175.
9. Кобильченко В.В., Омельченко І.М. (2023). Підготовка доктора філософії за спеціальністю 053 «Психологія» в Інституті спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України: специфіка освітньо-наукової програми. Електронний науковий журнал «Формування компетентностей обдарованої особистості в системі позашкільної та вищої освіти». № 1. С. 241-245. URL: <https://jrnl.nau.edu.ua/index.php/FCS/article/view/17503>
10. Прохоренко Л.І., Бабяк О.О., Баташева Н.І. (2020). Психологічний супровід дітей з особливими освітніми потребами: стратегія реалізації. Вісник національної академії педагогічних наук України. том 2 № 1 : Режим доступу: <http://visnyk.naps.gov.ua/index.php/journal/article/view/55>
11. Прохоренко Л.І. (2021). Психологічний супровід дітей з особливими потребами та їхніх родин в умовах кризових викликів. Вісник НАПН України. 3(1). : Режим доступу: <https://visnyk.naps.gov.ua/index.php/journal/article/view/147>. <https://doi.org/10.37472/2707-305X-2021-3-1-13-7>
12. Прохоренко, Л. (2023). Спеціальна психологія в незалежній Україні: розвиток та перспективи. *Особлива дитина: навчання і виховання*, 110(2), 7-23. <https://doi.org/10.33189/ectu.v110i2.135>
13. Рібцун Ю. В. Використання логопсихосинергетичного підходу у задоволенні особливих мовленнєвих потреб. *Věda a perspektivy*. № 1(8) 2022. ТС. 164-175. Рібцун Ю. В. До питання таксономії логопсиходіагностичних методів. *Особлива дитина: навчання та виховання*. 2021. № 2 (102). С. 31-38.
14. Рібцун, Юлія Валентинівна (2023) Дошкільники з моторною алалією: логопсиходіагностичне вивчення основних мисленнєвих операцій *Věda a perspektivy*, 8 (27). С. 99-111.
15. Кобильченко, В.В., Легкий, О.М., Довгопола, К.С., Кондратенко, С.В., Васильєва, О.В. (2022) Українська тифлологія: тридцять років незалежності *Особлива дитина: навчання і виховання*. С. 32-39.
16. Сухіна, І.В. (2023) Психоедукація батьків дітей з особливими освітніми потребами в умовах війни як напрям роботи психолога *Особлива дитина: навчання і виховання*, 3 (111). С. 7-31.
17. Afuzova, H., Ogorodniychuk, Z., Usyk, D., Omelchenko, I., Kobylchenko, V., & Fedorenko, M. (2022). Corrective Support in the Context of Psychological Assistance to Children with Psychophysical Disorders. *BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience*, 13(1), 246-258. <https://doi.org/10.18662/brain/13.1/282> URL: <https://lumenpublishing.com/journals/index.php/brain/article/view/4898>

Електронні ресурси:

1. Бочелюк В.Й., Турубарова А.В. Психологія людини з обмеженими можливостями. Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2011. 264 с. URL: <https://westudents.com.ua/knigi/528-psihologiya-lyudini-z-obmejenimi-mojlivostyami-bochelyuk-vy.html>
2. Електронна бібліотека НАПН України – <https://lib.iitta.gov.ua/>
3. Петухова І. О. Спеціальна психологія : навчальний посібник / І. О. Петухова, М. Ю. Заушнікова. –

Ірпінь : Державний податковий університет, 2022. – 288 с. URL:

<https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi78/0058426.pdf>

4. Спеціальна педагогіка і психологія : сучас. термінол. словник / за ред. Л. Прохоренко, В. Засенка. – Київ : Генеза – 272 с.

URL:<https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/744568/1/%D0%A1%D0%BF%D0%B5%D1%86%D1%96%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B0%20%D0%BF%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D0%B3%D1%96%D0%BA%D0%B0%20%D1%96%20%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F%20-%20%D1%81%D1%83%D1%87%D0%B0%D1%81%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%BC%D1%96%D0%BD%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D1%81%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf>

5. Українська електронна енциклопедія освіти -

https://eduglos.iitta.gov.ua/index.php/%D0%A0%D0%B0%D0%B4%D0%BA%D0%B5%D0%B2%D0%B8%D1%87_%D0%92._%D0%9E.

Методи навчання

Методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності; методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності; методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності.

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

Опорні конспекти лекцій. Силабус. Мультимедійні презентації до курсу. Збірка тестових завдань для оцінювання навчальних досягнень майбутніх докторів філософії. Автореферати кандидатських та докторських дисертацій.

Поведінка на курсі

Відвідування аудиторних лекційних та практичних (або онлайн-занять). Сумлінне виконання індивідуальних завдань та самостійна робота над опануванням лекційного матеріалу.

Інформація про викладача

Омельченко ІРИНА Миколаївна, доктор психологічних наук, професор, головний науковий співробітник відділу психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими потребами

<https://orcid.org/0000-0002-4698-0273>

Профіль вченого у Google Scholar

<https://scholar.google.com.ua/citations?user=GAmVacUAAAAJ&hl=ru>

Сторінка автора у Електронній бібліотеці НАПН України: <https://surl.li/rvskoi>

Web of Science ResearcherID AAAA-1586-2022

Scopus: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57926304300>

Основні публікації з тематики дисципліни Ірини ОМЕЛЬЧЕНКО

18. Khrystyna Kolbasova, Iryna Omelchenko, Vadym Kobylchenko, Olena Hulciaieva, Olha Vovchenko (2023). Psychological Analysis of Manifestations of Nonverbal Intelligence of Senior Pre-Schoolers in the Context of Inclusive Education. *Journal of Intellectual Disability - Diagnosis and Treatment*, VOL. 11 №. 2 (2023) P. 87-96. DOI: <https://doi.org/10.6000/2292-2598.2023.11.02.3> (in English) URL: <https://www.lifescienceglobal.com/pms/index.php/jiddt/article/view/9098> E-ISSN:2292-2598
19. Kondratyuk Zhanna, Omelchenko Iryna, Konopliasta Svitlana, Matiushchenko Iryna, Synytsia Alina, Mykhailenko Valeriia (2025). *Adaptive Capacity of Preschoolers with Special Educational Needs in Inclusive Resource Centres*. BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience. Vol 16, No 1, Sup 1. DOI: <http://dx.doi.org/10.70594/brain/16.S1/4>. URL: <https://brain.edusoft.ro/index.php/brain/article/view/1754>
20. Oksana Hnoievska, Iryna Omelchenko, Vadym Kobylchenko, Marianna Klyap, Oksana Shkvyr (2022). Subjects Adaptation Techniques for Primary School Pupils with Special Educational Needs. *Journal of Curriculum and Teaching*. Vol 11, No 6, 100-112. DOI: <https://doi.org/10.5430/jct.v11n6p100> URL: <https://www.sciedupress.com/journal/index.php/jct/article/view/22511>
21. Olha O. Nabochenko, Kateryna S. Dovhopola, Tetiana M. Kostenko, Larisa L. Stakhova, Liliia M. Rudenko, Iryna M. Omelchenko, Nataliia Liakhova. Mental health of children with special educational needs in the context of long-term crisis challenges: as seen by parents. *Wiadomości Lekarskie Medical Advances*, VOLUME LXXVII, ISSUE 2, FEBRUARY 2024. P. 280-286. doi: 10.36740/WLek202402114 ISSN 0043-5147E-ISSN 2719-342X. URL: <https://wiadlek.pl/02-2024/>
22. Omelchenko Iryna, Kobylchenko Vadym, Dushka Alla, Suprun Hanna, Moiseienko Iryna (2024). Educational applications of emotional intelligence for individuals with autism spectrum disorder. *Revista Conhecimento & Diversidade*. v. 16 n. 42, 130-145. DOI
23. Afuzova, H., Ogorodniychuk, Z., Usyk, D., Omelchenko, I., Kobylchenko, V., & Fedorenko, M. (2022). Corrective Support in the Context of Psychological Assistance to Children with Psychophysical Disorders. *BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience*, 13(1), 246-258. <https://doi.org/10.18662/brain/13.1/282> URL: <https://lumenpublishing.com/journals/index.php/brain/article/view/4898>
24. Кобильченко В.В., Омельченко І.М. Внесок Інституту спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України у розвиток теорії і практики спеціальної психології. *Психологія і особистість*. 2023. №2 (24). С. 304-317. DOI:

- <https://doi.org/10.33989/2226-4078.2023.2.288317> URL:
<http://psychpersonality.pnpu.edu.ua/article/view/288317>
25. Кобильченко В.В., Омельченко І.М. Спеціальна психологія: підручник / Вадим Кобильченко, Ірина Омельченко. – Київ : ВЦ «Академія», 2020. – 224 с. – (Серія «Альма-матер»).
26. Olena Milevska, Halyna Savitska, Iryna Omelchenko, Vadym Kobylchenko, Iryna Kharkavtsiv (2022). The practical aspects of implementing special and inclusive education in schools. *AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research* 2022. Volume 12, issue 2, Special Issue XXVIII http://www.magnanimitas.cz/ADALTA/120228/papers/A_02.pdf
URL: http://www.magnanimitas.cz/ADALTA/120228/papers/A_02.pdf
27. Омельченко І.М., Кобильченко В.В. Поліпідхідність у дослідженні соціального інтелекту в дошкільників з інтелектуальними труднощами легкого ступеня прояву. *Габітус*. 2024. №57. С.167-174. DOI <https://doi.org/10.32782/2663-5208>. 2024.57.27
URL: <http://habitus.od.ua/journals/2024/57-2024/29.pdf>
28. Омельченко І.М., Кобильченко В.В. Інтерсуб'єктна взаємодія з дорослим у дошкільників із затримкою психічного розвитку: психологічний ракурс. Науковий журнал «Габітус». 2021. №27. С. 145-150. DOI <https://doi.org/10.32843/2663-5208.2021.27.25> URL: <http://habitus.od.ua/journals/2021/27-2021/27.pdf>
29. Омельченко І.М., Кобильченко В.В. Особливості інтрасуб'єктної комунікативної діяльності з уявним партнером у дошкільників із затримкою психічного розвитку. Особлива дитина: навчання і виховання. 2023. № 2 (110) С. 42-68 DOI: <https://doi.org/10.33189/ectu.v110i2> URL: https://ojs.csnukr.in.ua/index.php/Exceptional_child/article/view/138/111
30. Омельченко І.М., Кобильченко В.В. Феномен улюбленої іграшки в структурі комунікативної діяльності дошкільників із затримкою психічного розвитку. Психологія і особистість. 2022. 1 (21) С. 115-130. DOI: <https://doi.org/10.33989/2226-4078.2022.1.252061> URL: <http://psychpersonality.pnpu.edu.ua/article/view/252061>
31. Омельченко І.М., Кобильченко В.В. Феноменологія і типологія біогенної депривації. Психологія і особистість. 2022. №2 (22). С. 225-241. <https://doi.org/10.33989/2226-4078.2022.2.265501> URL: <http://psychpersonality.pnpu.edu.ua/article/view/265501>
32. Омельченко І.М., Кондратюк Ж.В. Передумови формування професійної ідентичності фахівців (консультантів) інклюзивно-ресурсних центрів. Психологія і особистість, 2023 1 (23), С. 119-138. DOI: <https://doi.org/10.33989/2226-4078.2023.1.274737> URL: <http://psychpersonality.pnpu.edu.ua/article/view/274737/270433>
33. Петрикiна А.С., Омельченко І.М., Кобильченко В.В. Порiвняльний аналіз особливостей сформованостi синергетичного компонента творчої активностi пiдлiткiв iз порушеннями зору й iз нормальним зором. *Acta Paedagogica Volynienses*, 2021. 3. 233–240, doi: <https://doi.org/10.32782/apv/2021.3.34> 4. URL: <http://journals.vnu.volyn.ua/index.php/pedagogy/article/view/117>
34. Піканова Н.В., Омельченко І.М., Кобильченко В.В. Особливості ресурсного компонента соціалізованості в старших дошкільників із загальним недорозвитком мовлення. Інноваційна педагогіка. 2021 №38. С. 80-85. <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2021/38.16>. URL: <http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2021/38/18.pdf>
35. Кобильченко В.В., Омельченко І.М. (2024). Спеціальна психологія як постнекласична наука. Електронний науковий мультидисциплінарний журнал «Дистанційна освіта в Україні: інноваційні, нормативно-правові, педагогічні аспекти» № 4 с. 293-305. URL: <https://jrnl.nau.edu.ua/index.php/DEU> <https://doi.org/10.18372/2786-5495.1.18911>.

36. Омельченко І.М. (2024). Пояснювальні принципи спеціальної психології. Спеціальна педагогіка і психологія : сучас. термінол. словник / за ред. Л. Прохоренко, В. Засенка. – Київ : Генеза С. 174-175.
37. Омельченко І.М. (2024). Предмет спеціальної психології. Спеціальна педагогіка і психологія : сучас. термінол. словник / за ред. Л. Прохоренко, В. Засенка. – Київ : Генеза С. 175.
38. Омельченко, І., & Кобильченко, В. (2025). Психолого-педагогічна технологія формування соціального інтелекту дошкільників з інтелектуальними труднощами легкого ступеня прояву. Особлива дитина: навчання і виховання, 117(1), 155-169. <https://doi.org/10.33189/ectu.v117i1.219> URL: <https://surl.li/elypq>
39. Омельченко, І., & Боярчук, А. (2025). Психологія родин військовослужбовців, які виховують дітей з особливими освітніми потребами. Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови., 1(26), 152-168. <https://doi.org/10.33189/epsn.v1i26.283> URL: <https://spp.org.ua/index.php/journal/article/view/283>
40. Омельченко, І.М., Кондратюк, Ж.В., Кобильченко, В.В. (2025). Особистісно орієнтована технологія розвитку професійної ідентичності у фахівців (консультантів) інклюзивно-ресурсних центрів: теоретико-методологічне обґрунтування. Науковий журнал Габітус. 69 (Т. 1). 197-202. <https://doi.org/10.32782/2663-5208.2025.69.1.34> URL: http://habitus.od.ua/journals/2025/69-2025/part_1/36.pdf
41. Кобильченко, В.В., Омельченко, І.М. Структурно-функціональна модель життєстійкості особистості (2025). Журнал «Перспективи та інновації науки» (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»). 4(50). 1398-1411. [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-4\(50\)-1398-1411](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-4(50)-1398-1411) URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/22791>
42. Кобильченко В.В., Омельченко І.М. (2023). Підготовка доктора філософії за спеціальністю 053 «Психологія» в Інституті спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України: специфіка освітньо-наукової програми. Електронний науковий журнал «Формування компетентностей обдарованої особистості в системі позашкільної та вищої освіти». № 1. С. 241-245. URL: <https://jrnl.nau.edu.ua/index.php/FCS/article/view/17503>

Зворотній зв'язок

Тел. +380970848103
iraomel210781@ukr.net

Інше

Затверджено

Протокол № 6 від 12 / 06 / 2025 р.

Укладач

Омельченко І.М.. Бабяк О.О.

Завідувач відділу

Бабяк О.О.